

ENVIROFILM vo veku dospelosti

14. mája 2012 sa otvárajú brány už 18. ročníka Envirofilmu a to hneď v ôsmich slovenských mestách – v Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Kremnici, Krupine, Košiciach, Poltári, Skalici a vo Zvolene. Mesiac máj sa v týchto mestách stáva festivalovým mesiacom, v Skalici, Poltári a v Košiciach v tomto roku po prvýkrát.

Za osemnásť rokov sa z Envirofilmu stalo podujatie, ktoré má svoju váhu nielen medzi odborníkmi z oblasti ochrany životného prostredia, ale najmä medzi filmármi, či už domácimi alebo zahraničnými. Veď do súťaže prišlo tohto roku rekordných 179 snímok z 32 krajín celého sveta. Ak si uvedomíme, akú moc majú v dnešnom svete médiá a aký dosah môže mať vynikajúci film na diváka, je celkom samozrejmé, že tento festival má svoje oprávnenie na trvalú existenciu. Svojím programom, odborným zameraním a celou škálou filmových dokumentov o ochrane a tvorbe životného prostredia vypína priestor pre efektívnu environmentálnu osvetu. V ôsmich slovenských mestách sa budú v týždni od 14. do 19. mája striedať filmy publicistické, dokumentárne, vzdelávacie i hrané. Filmy krátke do 5 min, ale aj celovečerné dokumenty v dĺžke okolo 90 min. Taký je dnes trend v oblasti dokumentárnej tvorby na celom svete. Návštevníci a hostia festivaluvidia najlepších 57 súťažných filmov od autorov z 19 krajín.

Medzinárodná filmová porota

V medzinárodnej porote sa každoročne objavujú mená významných filmových tvorcov aj prírodovedcov. Nie je tomu ináč ani tohto roku, rozmanitosť profesií členov poroty dáva záruku profesionálneho pohľadu pri posudzovaní kvality filmov, ich atraktívnosti pre diváka, výpovednej hodnote. Do poroty zasadli už 12. apríla odborníci z oblasti ekológie a ochrany prírody (Ferenc Varga, Maďarsko), scenáristiky a dramaturgie, filmovej tvorby pre deti a mládež (Kateřina Javorská, Slovensko), réžie hraného a televízneho filmu (František Palonder, Slovensko a Iwona Siekierzyńska, Poľsko), tvorby a dramaturgie programov v regionálnej televízii (Janka Mesiariková, Slovensko). Ich hodnotenie a finálne rozhodnutie, kde poputujú ceny 18. ročníka festivalu, sa dozvieme na záver festivalu 19. mája na slávnostnom udeľovaní cien v Cikkerovej sále historickej Radnice v Banskej Bystrici.

Osobnosti Envirofilmu

Prvého spomeňme člena festivalového výboru, filmového historika a publicistu, jubilanta, Štefana Vraštiaka. Jeho zásluhou sa stal Slovenský filmový ústav dlhoročným

Maskot Envirofilmu Tatko Príroda víta návštevníkov festivalu

spoluorganizátorom Envirofilmu, každý rok vyberá výnimočné snímky do nesúťažných prehliadok. Nebude tomu ináč ani v tomto ročníku. V Banskej Bystrici sa s ním návštevníci festivalu stretnú na projekcii filmu o Martinovi Slivkovi, jednej z najvýznamnejších postáv slovenskej kinematografie a kultúry. Dokument *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy* je nielen spomienkou na majstra Slivku prostredníctvom rozprávania jeho blízkych a spolupracovníkov, ale zároveň pokusom poodhaliť tajomstvo jeho bohatého života a tvorby. Zaspomínáme si na neho spolu s jeho manželkou Oľgou Slivkovou.

Ďalším vážnym jubilantom, ktorý obohatí program festivalu, je skalický rodák, režisér Eduard Grečner. Patrí ku generácii režisérov slávnych 60. rokov slovenskej kinematografie a v Skalici sa osobne predstaví divákovi so svojim najvýraznejším filmom *Drak sa vracia*, ktorý nakrútil v roku 1967.

V súčasnosti pôsobí ako pedagóg na banskobystrickej Akadémii umení. Medzi významných hostí festivalu patrí aj David Barna, zástupca riaditeľa Správy národných parkov USA a jej hovorca. Premietanie filmov a jeho rozprávanie o amerických národných parkoch a ich manažmente, o tajupnej výprave do Antarktídy, sa uskutoční v Kremnici, Skalici, Poltári a v Banskej Bystrici.

Ivan Bella je prvým a dodnes jediným slovenským kozmonautom. Slovensko sa jeho letom vo februári 1999 zaradilo do exkluzívneho klubu kozmických krajín. O tom, ako sa pripravoval a uskutočnil program s názvom *Projekt Štefánik*, sa dozvieme z rovnomenného filmu. Ivana Bellu privítame v Banskej Bystrici na spoločnej besede s astronómom Pavlom Rapavým k problematike svetelného znečistenia.

Riešenie environmentálnych záťaží upravuje na Slovensku po rokoch zákon č. 409/2011 Z. z., ktorý vstúpil do platnosti 1. januára t. r. Čo nám bežným občanom hrozí, čo sú to environmentálne záťaž a riziká? Táto téma rezonuje čoraz častejšie aj v súťažných filmoch. Oboznámíť verejnosť nielen o novej právnej norme, ale aj o možnom riešení problémov, prídu kompetentní odborníci – Vlasta Jánová z MŽP SR, Juraj Rizman, riaditeľ Greenpeace, Ivan Král, projektový koordinátor UNIDO – rozvojový program pre kožiarsky priemysel a Miroslava Ťahúňová zo ZSNP Žiar nad Hronom.

O manažmente národných parkoch, ich ochrane a využívaní budú hovoriť Rastislav Rybanič a Marián Jasik,

Súťažný film Envirofilmu 2012

Súboj veľikánov (Slovensko)

réžia: Pavol Barabáš, kamera: P. Barabáš, R. Hatiar, M. Jurza

Na pozadí krásnych a majestátnych obrazov hôr sa odvíjajú príbehy ľudí, prvých objaviteľov, ktorí zanechali trvalú stopu pri odkryvaní ich tajomstiev. Prvá časť emóciami nabitých fresky približuje tajomnosť, nebezpečenstvo i neopakovateľnosť štítov Vysokých Tatier – Kriváňa, Ľadového štítu a Gerlachovského štítu. Snaha ľudí zanechať na nich stopy svojej prítomnosti viedla k stavaniu monumentov, pamätných tabulí, pomníkov, krížov. Trvácnosť väčšiny z nich bola relatívne krátka a to nie len vplyvom prírodných živlov... Napríklad na Gerlachovskom štíte boli tabule na počesť uhorského tisícročia. Štít menil názov podľa záujmu tej ktorej doby. Proti tejto ideovej dočasnosti však stojí ďaleko hlbšia a mystická sila vrcholov, ktorá oveľa silnejšie a navyše aj nezmazateľne vnútorne poznamenala ľudské osudy a ich duše...

dlhoroční pracovníci ochrany prírody na Slovensku, za českú republiku Ladislav Miko, Košičan, žijúci striedavo v Prahe a Bruseli, bývalý minister životného prostredia ČR, a za USA David Barna. Ich rozprávanie bude umocnené súťažnými filmami o Vysokých Tatrách, Šumave a parkoch USA.

Partneri Envirofilmu

Festival by sa však nevypracoval do dnešnej podoby a záujmu domácej a zahraničnej verejnosti bez partnerov, ako je Slovenský filmový ústav, Únia slovenských televíznych tvorcov, Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici, Štátna ochrana prírody SR, najmä CHKO Poľana a NAPANT, Komisia šport a životné prostredie SOV, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, tiež bez obetavých a zaniatených pracovníkov Banskobystrického samosprávneho kraja, miest Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Krupina a Zvolen, ale aj nováčikov v roku 2012, ktorými sú kráľovské mesto Skalica, Poltár a magistrát mesta Košice. Študentom vo Zvolene, ale aj širokej verejnosti pripravuje festivalový program Technická univerzita, v Skalici StredoEurópska vysoká škola, v Kremnici Zastúpenie Európskej komisie v SR v spoločnom programe *Európskej úunii záleží na tom, EKO žijeme*. V Košiciach držíme palce Eco friendly hotelu Dália, ktorý sa ako prvý z hotelov v rámci festivalových miest zapojil do environmentálnej osvetovej prostredníctvom prehliadky súťažných filmov pre svojich hostí. V mene celého kolektívu festivalového výboru im ďakujem a verím, že

festivalu zachovajú svoju priazeň aj v ďalších rokoch. Veď prostredníctvom filmových, zábavných a odborných podujatí sa aj nepopulárna výchova, vzdelávanie a osveta stávajú atraktívnejšími.

Aby sme však mohli pracovať a pripraviť zaujímavý a pestrý program počas celého festivalového týždňa v ôsmich mestách, nezaobišli by sme sa bez finančnej podpory festivalových partnerov – veľká vďaka patrí Velyvyslanectvu Holandského kráľovstva v Bratislave, Zastúpeniu Európskej komisie na Slovensku, spoločnostiam Hadvičák, s. r. o., Gamo, a. s., Ecorec, s. r. o., Bratislavská papierenská spoločnosť, Mijas, s. r. o., Elektro Recycling, s. r. o., PSA Peugeot Citroen Slovakia, s. r. o., AVE, s. r. o., SITA Slovensko a. s., ďalej Nadácii ZSNP a SLOVALCO, vydavateľstvu IKAR, Artpensiu na Banskej Bystrici a hotelu Dália v Košiciach.

Miesto záveru pozvanie

Na záver mi zostáva už len vás pozvať na toto veľkolepé environmentálne podujatie rezortu životného prostredia do všetkých festivalových miest – Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, Zvolen, Krupina, Košice, Skalica alebo Poltár. Všetde sa stretnete so zaniatenými organizátormi sprievodných programov a prehliadok súťažných filmov z celého sveta 18. medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm.

Prajem festivalu vysokú návštevnosť a všetkým jeho návštevníkom, hosťom, ale aj náhodným turistom veľa nových zážitkov.

Dagmar Rajčanová
manažérka festivalu

Zelený svet 2012

Moja stopa na tejto planéte...

Tohtoročná téma medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti mládeže Zelený svet **Moja stopa na tejto planéte...** nekládla medze predstavivosti mladých výtvarníkov. Poskytla im dostatok priestoru na umelecké vyjadrenie svojho pohľadu na vplyv človeka na životné prostredie. Súťažná kategória *kresba, maľba, grafika a kombinované techniky* mala aj tento rok najväčšie zastúpenie (306 škôl z celkového počtu 354 materských škôl, základných škôl, základných umeleckých škôl a špeciálnych škôl, 2 373 výtvarných prác z celkového počtu 2 620, 2 567 autorov z celkového počtu 2 774, pod vedením 432 pedagógov z celkového počtu 495).

Druhá súťažná kategória *černobiela a farebná fotografia* mala síce menšie zastúpenie ako prvá, no v porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi súťaže stúpol záujem o túto súťažnú kategóriu (33 zapojených škôl, z toho 9 základných škôl, 2 základných umeleckých škôl a 22 stredných škôl). Formou fotografie vyjadrilo svoje výtvarné čítanie 108 autorov prostredníctvom 216 prác pod vedením 33 pedagógov. Tohtoročná téma súťaže zaujala aj mladých výtvarníkov zaoberajúcich sa tvorbou animovaných filmov. Odzrkadlilo sa to vo vyššom počte zapojených škôl (15 škôl zastupovalo 99 autorov 31 filmov pod vedením 30 pedagógov).

Do súťaže sa zapojili aj mladí výtvarníci zo zahraničia: spolu 98 prác (Lotyšsko – 22 prác, Čína – 57 prác a Srbsko – 19 prác). Zahraniční autori sa rozhodli „Moju stopu na planéte Zem...“ vyjadriť prostredníctvom kresby, maľby, grafiky a kombinovaných techník.

Odborná porota posúdila všetky súťažné práce Zeleného sveta 29. marca 2012 v priestoroch SAŽP. Porotcovia Mgr. Ladislav Vojtuš,

PhD. – predseda odbornej poroty, Mgr. Eva Beňačková a Mgr. Miroslav Zaťko vybrali práce, ktoré predstavovali pre nich najlepšie umelecké stvárnenie a stotožnenie sa s témou súťaže.

Mgr. Ladislav Vojtuš, PhD. zhodnotil tohtoročnú súťaž takto: „Tento ročník Zeleného sveta príjemne obohatil tradíciu tejto súťaže. Prišlo dostatok zaujímavých prác zastúpených vo všetkých kategóriách. Prijemným prekvapením bola napríklad kategória grafiky, kde sa objavili práce s tradičným technickým zameraním (linoryt, suchá ihla apod.), ale tiež počítačová grafika. V oblasti fotografie, čo do kvality, ostali rezervy nevyčerpané. Filmov prišlo dosť, v porovnaní s poslednými ročníkmi, čo bol veľmi pozitívny signál pre Zelený svet. Fakt je, že tých, ktoré spĺňali požiadavky poroty, nebolo veľa, ale víťazné snímky stoja za to. V najpočetnejšej kategórii (kresba, maľba), okrem množstva úžasných prác, sme sa s členmi poroty zhodli na tom, že v početných prípadoch sa objavovali práce, ktoré mali veľmi podobný, až rovnaký obsah (zemeguľa s odťahákmi rúk a nôh a podobne) a pôsobili veľmi prvoplánovo. V týchto

výtvarných prácach bolo zjavné, že tematicky neboli dostatočne uchopené. A to je apel na pedagógov a to nielen na pedagógov výtvarnej výchovy. Žiaci by mali originálnym a tvorivým spôsobom vyjadriť svoje postoje k danej problematike a v tom je často nenahraditeľný konštruktívny dialóg medzi žiakom a učiteľom.“

Okrem hlavnej ceny a ocenení v každej súťažnej kategórii sa porota rozhodla udeliť aj zvláštne ceny, ktoré odovzdajú už tradične v prvý festivalový deň v Banskej Bystrici na slávnostnom vyhodnotení, kde sa dozvieme aj mená ocenených autorov.

Ing. Veronika Kováčiková
Slovenská agentúra životného prostredia

Nina Brziaková, 11 rokov: Výstava

Porota hodnotila 2 620 výtvarných prác

Foto: Silvia Redlingerová

Spolupráca:

Slovenská komisia
pre UNESCO

Generálny partner:

HADVIČÁK®
expres servis